

MARŠOVÁ - RAŠOV

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2006 – 2020

Október 2006

OBSAH

1. ÚVOD	3
2. ANALÝZA HOSPODÁRSKÉHO A SOCIÁLNEHO PROSTREDIA OBCE MARŠOVÁ – RAŠOV	5
2.1 Všeobecná charakteristika	5
2.1.1 Vznik a stručná história obce	5
2.1.2 Geografické údaje	5
2.1.3 Reliéf, klíma, vodstvo	6
2.1.4 Demografické údaje	6
Národnostná štruktúra	7
Štruktúra obyvateľstva podľa religiozity	8
Vzdelanostná štruktúra	8
2.1.5 Sídelná štruktúra	8
2.1.6 Vybavenosť bytového fondu	9
2.1.7 Medzinárodné vzťahy a aktivity	9
2.2 Infraštruktúra	9
2.2.1 Sociálne infraštruktúra	9
Školstvo	9
Zdravníctvo a sociálne starostlivosť	10
Knižnica	10
Kultúrny dom	10
Cintoríny a dom smútku	11
Hasičská zbrojnica	11
Športové aktivity	12
Spoločenské organizácie a politické strany	12
Významné osobnosti obce	12
2.2.2 Technická infraštruktúra	13
Energetické siete	13
Telekomunikácie	13
Vodovod	13
Kanalizácia	13
Plynofikácia	14
2.3 Analýza hospodárstva	14
2.3.1 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo	14
Pôda	14
Lesy	15
2.3.2 Priemysel	15
2.3.3 Doprava	15
2.3.4 Finančný sektor	15
2.3.5 Cestovný ruch	16
2.3.6 Iné aktivity	17
3. SAMOSPRÁVA	18
3.1 Komunikácia v obci	18
3.2 Majetok obce	19
4. SWOT ANALÝZA	20
5. STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA OBCE	23
6. FINANČNÉ A ORGANIZAČNÉ OPATRENIA PRE ZABEZPEČENIE IMPLEMENTÁCIE STRATEGICKÝCH CIEĽOV	27
PRAMENE	30

1 ÚVOD

V rámci reformy štátnej správy prešla značná časť kompetencií z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky. Tým miestna samospráva nadobudla aj vyššiu zodpovednosť za všeobecný rozvoj spravovanej obecnej komunity. Vychádzajúc z týchto zmien, ale i praktických potrieb zabezpečenia finančných zdrojov zo štrukturálnych fondov Európskej únie (ŠF EÚ) pre potreby ekonomicko-sociálneho rozvoja obce je potrebné zabezpečiť základné územné plánovacie dokumenty a to:

- Územný plán rozvoja obce
- Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Zatiaľ čo Územný plán rozvoja obce rieši jej budúce priame investičné aktivity, Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja je tvorený analýzou hospodárskeho a sociálneho prostredia obce, stanovuje základné smery jej rozvoja a stáva sa tak dokumentom ideových zámerov, tvorivých vízií a ďalšieho hľadania možností rozvoja obce na základe parciálnych analýz a definovania jej silných a slabých stránok.

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) vychádza zo záujmu občanov a vytvára priestor pre riešenie ekonomických, sociálnych, kultúrnych a enviromentálnych problémov obce v súlade s ďalšími koncepciami a zámermi rozvoja širšieho územia regiónu Horného Považia a Žilinského samosprávneho kraja.

Legislatívne vypracovanie plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Maršová - Rašov vyplýva zo zákona č. 416/2001 Z. z. O prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky, ktorý v článku I. § 2 definuje prechod pôsobností na obce. V oblasti regionálneho rozvoja prechádza na obce:

- vykonávanie stratégie regionálneho rozvoja,
- vypracovanie plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja a
- koordinovanie spolupráce právnických osôb pri vypracovaní programov rozvoja obcí.

Na uvedený zákon nadväzuje zákon č. 503/2001 Z. z. O podpore regionálneho rozvoja, ktorý definuje základnú štruktúru plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

V zmysle uvedeného zákona PHSR musí obsahovať:

1. analytickú časť:
 - analýzu hospodárskeho a sociálneho prostredia obce
 - SWOT analýzu
2. stanovenie strategických cieľov jej rozvoja a výber priorít,
3. zostavenie projektových zámerov,
4. návrh finančného a administratívneho zabezpečenia plnenia programu

PHSR sa vypracúva na krátkodobé a dlhodobé obdobie – cca 10 – 15 rokov.

Význam vypracovania plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce spočíva v tom, že obec tým splní jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie – princíp programovania (plánovania). Uvedený princíp viaže poskytovanie podpory zo zdrojov

Európskej únie na vypracovanie programových dokumentov, pričom programovým dokumentom na úrovni mesta, resp. obce je plán jej hospodárskeho a sociálneho rozvoja.

Možnosť získania finančných zdrojov z rozpočtu Európskej únie, ako aj rozpočtu Slovenskej republiky je spravidla viazaná aj na schopnosť obce spolufinancovať rozvojové priority z vlastných zdrojov, resp. zo zdrojov súkromných investorov. Preto prehľadné usporiadanie rozvojových zámerov do podoby plánu rozvoja umožní obci zorientovať sa v škále podporných zdrojov, ako aj podmienkach podmieňujúcich získanie spomenutých zdrojov.

Stanovenie si priorit vlastného rozvoja umožní obci Maršová - Rašov jej ďalší rozvoj v dlhodobom horizonte, založený na cielenej stratégii a nie na náhlych a nekoordinovaných rozhodnutiach. Takáto stratégia musí vychádzať z uvedenia si vlastnej jedinečnosti a prínosu nielen pre samotnú obec, ale aj z aspektu širšieho regiónu Horného Považia, Žilinského kraja, či štátu.

Z plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, ktorý bol zostavený aj za spoluúčasti starostu obce, ako aj účasti občanov môžu vychádzať aj projekty miestnych subjektov.

Predložený plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce vychádza zo súčasného stavu poznania a rozvojových potrieb obce. Je preto len prirodzené, že tento plán nie je definitívne uzavretý, ale s meniacim sa poznaním, resp. podmienkami sa môže meniť, resp. prispôbovať sa. Aj preto plán bude zohľadňovať a zabezpečovať, aby aj budúce myšlienky a projekty našli svoje uplatnenie.

2 ANALÝZA HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO PROSTREDIA OBCE MARŠOVÁ – RAŠOV

2.1 Všeobecná charakteristika

Obec Maršová – Rašov z hľadiska územno-správneho členenia patrí do okresu Bytča a Žilinského kraja, z regionálneho hľadiska do regiónu Horného Považia a z hľadiska vyššieho samosprávneho územného celku do Žilinského samosprávneho kraja.

2.1.1 Vznik a stručná história obce

Na území dnešnej obce na prelome letopočtu existovalo sídlisko púchovskej kultúry a slovanské z 8. stor. Obec sa pôvodne vytvorila z troch osád. Podľa písomných prameňov ako najstaršia časť sa spomína v roku 1269 dnes už nejestvujúca osada Urbanov. V r. 1598 mala 4 domy a v r. 1828 7 domov a 75 obyvateľov. Prvý písomný doklad o obci Maršová je z roku 1400, keď sa spomína ako Marsowafalwa. V rôznych prameňoch sa vyskytujú aj názvy Marssova, Marsófalu či Maršovka. Obec pôvodne patrila panstvu Považská Bystrica, neskôr zemianskym rodinám, pričom najväčším vlastníkom bola rodina Maršovských, podľa ktorej možno odvodiť aj názov obce. I keď v roku 1598 mali Maršová i Rašov rovnaký počet domov – 21, v neskoršom období podstatne väčší nárast zaznamenáva obec Rašov. Rovnaký počet domov ako v roku 1598 mala Maršová aj v roku 1784 – 21, 24 rodín a 134 obyvateľov. Obec Rašov sa prvýkrát spomína v roku 1439 a podobne ako Maršová bola súčasťou Považsko Bystrického panstva. Podľa údajov z roku 1784 bol už väčšou obcou než Maršová, keď tu bolo 47 domov, 68 rodín a 340 obyvateľov, ktorý v roku 1828 vzrástol na 63 domov a 366 obyvateľov. Maršová sa zlúčila s Rašovom v roku 1898.

Pôvodne sa obyvatelia zaoberali najmä poľnohospodárstvom, keď popri chove dobytka a oviec pestovali najmä obilniny, strukoviny, kapustu a konope. Popri poľnohospodárstve k najstarším aktivitám obyvateľov obcí Maršová a Rašov patrilo pastierstvo, ovocinárstvo, drevorubačské práce a povozníctvo. Z drobných remesiel mali zastúpenie kováči, kolári, obuvníci a v Rašove určitú dobu fungoval aj vodný mlyn, ktorý neskôr zanikol pre nedostatok vody. Chov oviec umožňoval výrobu súkna na obuv a ošatenie. Všetky základné časti odevov sa zhotovovali doma z vyrobeného zrebného plátna a súkna, z obuvi boli najobľúbenejšie papuče.

2.1.2 Geografické údaje

Maršová – Rašov leží v Stredovážskom podolí, na styku Bytčianskej kotliny a Manínskych vrchov, ktoré sú súčasťou Strážovských vrchov, v nadmorskej výške 310 m (Maršová), 302 m (Rašov), na rozlohe 9,6 km² a nachádza sa v severozápadnej časti Slovenskej republiky 7 km na juhozápad od okresného mesta Bytča. Západná časť chotára na pravom brehu Váhu zasahuje do Podjavorníckej vrchoviny. V časti Hradište siaha do výšky 602 m.n.m. Katastrálne hraničí s obcami Predmier, Súľov – Hradná, Plevník – Drienové, Jablonové a Bytča.

2.1.3 Reliéf, klíma a vodstvo

Obec Maršová – Rašov sa rozprestiera v Bytčianskej kotline, ktorá je súčasťou spomínaného Stredovážskeho podolia. Predstavuje iba rozšírené údolie Váhu medzi Žilinským a Púchovským prelomom. Je takmer 20 km dlhá a okolo 2 km široká. Jej povrch tvorí poriečna niva Váhu a jeho nízke terasy. Západná časť chotára na pravom brehu Váhu zasahuje do Podjavorníckej vrchoviny a kotlina smerom na východ prechádza do vrchoviny Súľovských skál. Súľovské vrchy sú budované paleogénnymi vápenitými zlepenkami, ktorých zvetrávaním vznikli ostré skalnaté hrebene a zaujímavé skalné skupiny. Sú súčasťou Strážovských vrchov a teda z hľadiska geologickej stavby patria do kryštálicko – druhohorného pásma centrálnych Karpát. K Strážovským vrchom patrí aj časť bradlového pásma v ktorom vyniká najmä vápencová skupina Veľkého a Malého Manína, rozdelená Manínskou tiesňavou. Javorníky sa vyznačujú odlišnou geologickou stavbou a patria k flyšovému pásmu Karpát. Jeho charakteristickým znakom je mnohonásobné striedanie vrstiev rozdielnych hornín – pieskencov rozličnej veľkosti zŕn a ílovitých bridlíc, resp. ílovcov. Pre flyšové pásmo sú charakteristické zosuvné procesy. Zosuvy podmieňuje najmä nerovnomerná nasiakavosť sedimentov a s tým súvisiace kĺzanie po vrstvových plochách ílovcov a ílovitých bridlíc.

Hydrograficky územie spadá do povodia Váhu, keďže ho odvodňuje rovnomenná rieka so svojimi ľavostrannými prítokmi Rašovským a Maršovským potokom. Na území obce sa nachádza viacero oficiálne nevidovaných studní. Voda z nich slúži ako zdroj pitnej vody. V posledných rokoch ich počet ubúda a ich majitelia prechádzajú na verejný vodovod ako zdroj pitnej vody. Deje sa tak najmä v dôsledku poklesu hladiny v studniach, ba až ich vyschnutia, ako dôsledku nadmerne suchých období v roku. Vplýva to aj na vodný režim miestnych potokov, keď v období sucha došlo takmer k vyschnutiu Maršovského potoka.

2.1.4 Demografické údaje

Celkový počet obyvateľov obce k 31. 12. 2005 činil 781. Hustota zaľudnenia je 82 obyv./km². Prevažná časť obyvateľov obce býva v časti Rašov – 78,7 % a len zvyšok 21,3 % v časti Maršová.

Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1869 – 2005 podáva nasledovná tabuľka:

Rok	Maršová	Rašov	Spolu
1869	144	327	471
1880	122	323	445
1890	113	313	426
1900	.	.	445
1910	.	.	467
1921	110	373	483
1930	102	436	538
1950	216	452	668
1961	186	705	891
1970	185	751	936
1980	.	.	838
1990	201	542	743
2000	.	.	765

2001	163	601	764
2002	.	.	759
2003	.	.	773
2004	.	.	780
2005	.	.	781

Z tabuľky vyplýva, že od roku 1900 až do roku 1970 celkový počet obyvateľov sústavne stúpala. V rokoch 1971 – 1990 došlo k značnému poklesu počtu obyvateľov a to až o cca 20 %. Na uvedenom poklese sa predovšetkým podieľala stavebná uzávera v obci v dôsledku ktorej časť obyvateľov bola nútená sa presťahovať najmä do Považskej Bystrice, Bytče a Žiliny. Tento nepriaznivý vývoj sa po roku 1990 podarilo zastaviť a od roku 2000 bol zaznamenaný mierny nárast počtu obyvateľov. I keď trend mierneho rastu počtu obyvateľov trvá až do súčasnosti celkovo možno konštatovať jeho stabilizáciu.

Z hľadiska štruktúry podľa pohlavia mierne prevládajú ženy – 397, oproti 384 mužom, čo v percentuálnom vyjadrení činí 50,8 % žien, resp. 49,2 % mužov.

Percentuálna skladba obyvateľov podľa veku a pohlavia je nasledovná:

muži

0 – 14 roční 10,0 %, 15 – 59 roční 34,0 %, 60 a viac roční 5,2 %.

ženy

0 – 14 ročné 9,3 %, 15 – 54 ročné 28,0 %, 55 a viac ročné 13,5 %

Na obyvateľov v predproduktívnom veku tak pripadá 19,3 %, v produktívnom veku 62,0 % a v poproduktívnom 18,7 %. Celkový priemerný vek obyvateľov obce k 31.12.2005 bol 36,1 rokov, pričom u žien je o viac než 6 rokov vyšší, keď je 39,1 r., zatiaľ čo u mužov 33,0 r. Prirodzený prírastok obyvateľov obce v r. 2005 bol nulový.

Prevažná väčšina ekonomicky aktívnych obyvateľov odchádza za prácou mimo obec a to 55,9 %. Vo verejnom sektore pracuje 40,4 % obyvateľov. Najviac ekonomicky aktívnych obyvateľov obce pracuje v priemysle 35,2 %, verejnej správe a obrane 15,5 %, stavebníctve 10,5 %, veľkoobchode, maloobchode a oprave motorových vozidiel a spotrebného tovaru 8,4 %, doprave, spojoch a skladovaní 5,5 %, zdravotníctve a sociálnej starostlivosti 2,9 %, a školstve 2,4 %. Súkromní podnikatelia pôsobiaci prostredníctvom živnosti sa zameriavajú prevažne na stavebné práce, pričom nie nepodstatná časť živnostníkov sa súčasne zaoberá viacerými činnosťami.

Nezamestnanosť sa v obci pohybuje okolo 11 %, pričom väčší podiel majú ženy – cca 7 %.

Národnostná štruktúra

V štruktúre obyvateľstva podľa národnosti, ktoré žije na území obce Maršová – Rašov je dominantnou národnosťou národnosť slovenská na ktorú pripadá 99,8 %. Zvyšok pripadá na národnosť poľskú – 0,1 % a rovnako 0,1 % pripadá na ostatnú, resp. nezistenú národnosť.

Štruktúra obyvateľstva podľa religiozity

Majoritné zastúpenie v štruktúre podľa religiozity majú rímskokatolíci 96,5 %, ďalej evanjelici augsburského vyznania 1,6 % a gréckokatolíci 0,1. Bez náboženského vyznania je 1 % a niečo menej – 0,8 % pripadá na nezistené náboženské vyznania.

Vzdelanostná štruktúra

Ak nepočítame detskú populáciu do 16 rokov potom je percentuálne rozdelenie bývajúceho obyvateľstva podľa najvyššie ukončeného stupňa školského vzdelania nasledovné:

- základné	24,1
- učňovské bez maturity	25,7
- stredné odborné bez maturity	5,4
- úplné stredné učňovské s maturitou	6,0
- úplné stredné odborné s maturitou	12,7
- úplné stredné všeobecné	3,3
- vyššie	0,4
- vysokoškolské	1,4

2.1.5 Sídlná štruktúra

Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 sa v obci nachádzalo 235 domov. Z nich trvalo obývaných je 197, čo predstavuje 83,8 %, pričom prevažná časť z nich – 231 pripadá na rodinné domy a 4 na bytové domy. Za rodinný dom považujeme stavbu v ktorej je viac ako polovica podlahovej plochy všetkých miestností určená na bývanie. Môže mať najviac 3 samostatné byty a najviac 2 nadzemné podlažia a podkrovia.

Z celkového počtu bytov 252 sa 236 bytov nachádza v rodinných domoch, z toho 196 obývaných a 16 v bytových domoch, z toho je jeden byt neobývaný. V percentuálnom vyjadrení sú byty v rodinných domoch obývané na 83,1 % a v bytových domoch na 93,8 %. Zo 40 neobývaných domov je 9 domov nespôsobilých na bývanie, 6 domov je v prestavbe, 3 domy sú určené na rekreačné účely a rovnaký počet je neobývaných z dôvodu zmeny užívateľa. Dva byty sú neobývané v dôsledku majetko – právneho nevysporiadania a 17 je neobývaných z iných dôvodov. Za byt sa považuje miestnosť, alebo súbor miestností a ich príslušenstvo, ktoré sú určené a slúžia na trvalé bývanie pričom tvoria stavebno-technický celok.

Prevažná časť obývaných bytov – 31,6 % má tri izby, 23,0 % má dve, resp. štyri izby a 14,8 % má päť izieb. Všetky byty v bytových domoch majú tri izby. Z hľadiska materiálu nosných múrov, tieto sú budované takmer výlučne z kameňa a tehly.

Priestorové rozloženie domov a bytov medzi časťami Rašov a Maršová kopíruje počet bývajúcich obyvateľov, čo je prirodzené, keď v časti Rašov je 79,6 % a v Maršovej 20,4 % domového a bytového fondu.

2.1.6 Vybavenosť bytového fondu

V rámci trvalo obývaných bytov môžeme konštatovať, že väčšina bytov je plynofikovaná – 83 %. V súčasnosti je na verejný vodovod napojených 87,7 % domácností, bez vodovodu je 11,8 % domácností. Keďže kanalizácia v obci nie je, prevažná časť bytov je napojená na septik, resp. žumpu – 88,6 %. Viac než 85 % bytov má kúpeľňu, resp. sprchovací kút.

Z údajov o spôsobe vykurovania trvalo obývaných bytov vyplýva, že 67,8 % bytov využíva ústredné kúrenie lokálne, 11,8 % kachle na pevné palivo a 4,3 % etážové kúrenie. V rozhodujúcej miere sa používa ako vykurovacie médium zemný plyn a len v malej miere pevné palivo, pričom na vykurovanie sa vôbec nevyužíva elektrická energia.

2.1.7 Medzinárodné vzťahy a aktivity

Obec Maršová – Rašov nie je zatiaľ zapojená do medzinárodných družobných vzťahov. Vzťahy by mohli byť založené na výmenných kultúrno – spoločenských pobytoch, pričom spolupráca by spočívala v organizovaní športových a kultúrnych podujatí, ako aj v oblasti kultúrnych výmen, vzájomnej spolupráci seniorov, aktívnej účasti na slávnostiach družobných obcí, recipročnej výmene rodín. Uvedené aktivity by mohli napomôcť prezentácii a zviditeľneniu sa obce a tým prispieť k rozvoju cestovného ruchu.

2.2 Infraštruktúra

2.2.1 Sociálna infraštruktúra

Školstvo

Začiatky školstva v obci neboli ľahké. Vyučovalo sa v jednej miestnosti, pričom žiaci navštevovali školu len v zimnom období. Situácia sa zlepšila otvorením cirkevnej školy, ktorá sa spomína v roku 1924.

V roku 1948 bola daná do užívania nová budova školy v ktorej bola zriadená Základná škola pre ročníky 1 – 4. V dôsledku nepriaznivého demografického vývoja, ktorý sa odrazil v postupnom poklese počtu detí v školskom veku, došlo na konci školského roku 1976/77 k jej zrušeniu. Počnúc 1. septembrom 1977 začalo z obce dochádzať do Základnej školy v susednej obci Predmier 142 žiakov. Uvedený počet dochádzajúcich žiakov postupne klesal na súčasných 90 detí tj. pokles o cca 37 %.

V dôsledku nízkeho počtu detí z hľadiska rentabilnosti prevádzky sa ani v budúcnosti neráta so zriadením Základnej školy. K prehodnoteniu tohoto zámeru by mohlo dôjsť len v prípade nárastu natality v obci.

Materská škola

Bola daná do prevádzky v novembri 1977 v pôvodných priestoroch Základnej školy a začalo ju navštevovať 55 detí. Od roku 2002 prešli kompetencie materských a základných škôl na samosprávu obce. Podobne ako v školstve aj počet detí navštevujúcich materskú školu postupne klesal, takže k 1. septembru 2006 ju navštevovalo 21 detí. Zriadená je jedna trieda. Z hľadiska personálneho obsadenia pôsobí na nej riaditeľka a jedna učiteľka, ďalej jedna kuchárka a školníčka. V období vykurovacej sezóny zamestnáva aj jedného kuriča.

Toto predškolské zariadenie má k dispozícii 1 budovu. Materiálno technické vybavenie materskej školy je postačujúce, s výnimkou vybavenia jedálne, zariadenie má dostatok ležadiel, nábytku a vybavenia učebnými pomôckami. Budova si však vyžaduje výmenu okien a zateplenie a jej oplotenie rekonštrukciu. Materská škola má vlastný vodný zdroj, ktorý si vyžaduje samostatné oplotenie. Novšiu výbavu by si žiadal exteriér vrátane vybavenia dopravného ihriska.

Vzhľadom k veľkosti obce nie je zastúpené stredné a učňovské školstvo v dôsledku čoho je potrebné za ním dochádzať najmä do Bytče, Považskej Bystrice a Žiliny.

Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

Obec spádovo patrí do polikliniky v Bytči a nemocnice s poliklinikou v Žiline (Považskej Bystrici). Všeobecný lekár je dostupný v susednom Predmieri. Kompletne vybavenú ambulanciu pre základné vyšetrenie má lekár aj priamo v Maršovej – Rašove v priestoroch požiarnej zbrojnice, kde dochádza lekár z Predmiera raz za dva týždne. Uvedenú službu využívajú najmä starší a menej vládni občania. Vhodné by bolo zvážiť, či cyklus dochádzania všeobecného lekára raz za dva týždne je postačujúci, alebo ho treba zmeniť na raz za týždeň.

Detský a dorastový lekár ordinuje pre občanov obce na poliklinike v Bytči, vzdialenej 7 km. Počet detí do 15 rokov je k 1. 1. 2006 143. Z toho prevažná väčšina 61,5 % je vo veku 7 – 15 rokov, pričom na vekovú kategóriu 2 – 9 rokov pripadá 28,7 % a zvyšok 9,8 % pripadá na deti vo veku 0 - 1 rok. V prípade zvýšenia počtu detí, by bolo vhodné zvážiť zriadenie poradne pre matky s deťmi s dochádzkou detského lekára podobne ako u všeobecného lekára raz za týždeň.

Sociálna starostlivosť o občanov v dôchodkovom veku, invalidov, imobilných a prestárlych občanov, ktorí nemajú zabezpečenú starostlivosť rodinnými príslušníkmi je zabezpečovaná opatrovateľskou službou.

Pre zlepšenie uvedenej situácie by bolo ideálne vybudovanie sociálneho zariadenia alebo aspoň denného stacionára pre seniorov, chorých a postihnutých občanov.

Knižnica

Počiatky zriadenia obecnej knižnice siahajú do roku 1925. Základný knižničný fond bol zakúpený od Matice slovenskej v Turčianskom Sv. Martine. Knižnica úzko spolupracovala s miestnou školou, v ktorej pôvodne aj sídlila, neskôr bola premiestnená do kultúrneho domu. Od svojho vzniku až do roku 1971 funkciu knihovníkov vykonávali miestni pedagógovia. Zatiaľ čo v roku 1948 knižnica evidovala 191 zväzkov, 34 čitateľov a 277 výpožičiek, tento stav vzrástol na súčasných 6 396 knižných zväzkov, 562 čitateľov a priemerný počet výpožičiek 3 536 titulov ročne. V súčasnosti výpožičky v rámci úväzku zaobstaráva pracovníčka obecného úradu.

Kultúrny dom

Jeho výstavba sa začala v r. 1965, ukončená o rok neskôr a slávnostne bol otvorený na hodovú nedeľu 16.10.1966. V roku 1976 bola urobená jeho prístavba. Značnú zásluhu na ňom majú samotní obyvatelia obce, ktorí na ňom odpracovali viac než 10 000 hodín, bez nároku na mzdu. V súčasnosti v ňom sídlia aj obecný úrad a obecná knižnica. Samotný kultúrny dom má

dve sály – jednu s javiskom a druhá slúži na sedenie a kompletne zariadenú kuchynku. Slúži na rôzne spoločenské aktivity z ktorých možno spomenúť:

- oslavu spojenú s programom, posedením, občerstvením a vecnými darčekom z príležitosti Dňa matiek,
- športové súťaže a program z príležitosti Medzinárodného dňa detí,
- uvítanie detí do života s posedením rodičov, občerstvením a vecnými darčekom,
- Anna bál,
- výstava ovocia a zeleniny,
- Mikulášske posedenie s darčekom pre deti
- Vianočné súzvuky
- posedenie s darcami krvi,
- obecné plesy,
- fašiangy s pochovávaním basy

Obec nezabúda ani na svojich starších občanov (nad 70 rokov), keď organizuje pre nich stretnutia spojené s občerstvením a vecnými darčekom. Za osobitnú zmienku stojí aj organizovanie stretnutia rodákov. Obe akcie sa uskutočňujú v kultúrnom dome.

Dlhodobú tradíciu siahajúcu do prvej polovice minulého storočia mal v obci aj divadelný spolok. Jeho činnosť bola v značnej miere podporovaná aj vtedy jediným miestnym spolkom hasičským zborom. V priebehu jeho histórie sa na javisku vystriedalo veľa ochotníkov obce, odohrala sa takmer stovka premiér a nespočetné množstvo repríz. Okrem vlastnej obce vystupoval divadelný spolok aj vo viacerých okolitých obciach. Odchodom staršej generácie, ale najmä v dôsledku rozšírenia televízie ale i ďalších mediálnych prostriedkov poklesol záujem o divadelnú činnosť, takže spolok v 90 – tých rokoch minulého storočia zanikol.

V obci funguje aj miestny detský spevokol pod vedením pani Veroniky Kresáňovej. I keď sa nezúčastňuje speváckych súťaží a jeho činnosť je zameraná výlučne len na vlastnú obec jeho vystúpenie je milým spestrením rôznych osláv v obci.

Cintoríny a dom smútku

V obci sa nachádzajú dva cintoríny – jeden v Maršovej a druhý v Rašove, kde v súčasnosti sa robí jeho oplotenie. V roku 1994 – 1995 bola vybudovaná novostavba Domu cirkevných obradov, ktorý je zasvätený Panne Márii. Podľa miestnej brožúrky je: „výpoveďou ducha doby, náboženskej a občianskej spolupatričnosti občanov.

Hasičská zbrojnica

Hasičský spolok bol v obci založený v r. 1910. Jeho výstroj a výzbroj však bola veľmi nedostatočná, ba takmer žiadna. V r. 1913 bola zakúpená ručná striekačka, ktorá až v roku 1949 bola doplnená o motorovú striekačku. Materiálne vybavenie hasičského zboru sa z roka na rok vylepšovalo a v roku 1980 bola daná do užívania nová hasičská zbrojnica. Jej technické vybavenie si však vyžaduje skvalitnenie a modernizáciu. V budove zbrojnice je súčasne zriadená jedna miestnosť na schôdzkovú činnosť občanov.

Športové aktivity

Športová činnosť sa súťažne začala organizovať až po II. svetovej vojne, keď bolo vybudované futbalové ihrisko na Pažitiach???. I keď v rámci súťaží nedosiahli miestni futbalisti také úspechy ako susedné obce Plevník, Predmier, niektorí futbalisti, ktorí tu boli vychovaní neskôr obliekli aj dresy mužstiev v najvyšších ligových súťažiach.

Obec má k dispozícii vlastný futbalový štadión. Družstvo mužov hrá súťažne v I.a triede. Popri mužoch sú do súťaží zapojení aj dorastenci a žiaci.

Spoločenské organizácie a politické strany

V obci pôsobí a rozvíja činnosť viacero spoločenských organizácií a to:

- Slovenský Červený kríž,
- Únia žien Slovenska,
- Slovenský zväz ovocinárov a záhradkárov,
- Dobrovoľný hasičský zbor
- Športový klub Rašov.

Vlastníci lesov vytvorili tri združenia v Rašove:

- Urbárske pozemkové spoločenstvo,
 - Lesné družstvo (47 kupiteľov)
 - Lesné družstvo (13 spoločníkov)
- a jedno v Maršovej – Lesné pozemkové spoločenstvo.

Z politických strán je v obci zastúpená len miestna organizácia Hnutia za demokratické Slovensko – ĽS.

Obec má vlastnú kroniku, ktorá je vedená od roku 1944. Dlhý čas ju viedol bývalý predseda Miestneho národného výboru p. Anton Novotný. Od roku 2001 ju vedie p. Jantošová. Kronika zachytáva najvýznamnejšie aktivity a udalosti obce. Súčasne je aj svedectvom cenových relácií rôznych komodít v danom čase.

Významné osobnosti obce

Jozef Urbanovský (1793 – 1865) – národný a osvetový pracovník, kultúrny činiteľ, katolícky kňaz pochádzajúci zo zemianskeho rodu. Narodil sa v Maršovej – Urbanove. Po absolvovaní štúdia teológie v r. 1817 pôsobil ako rímsko katolícky kňaz okrem rodnej obce aj v Starej Turej, Modre, Leopoldove a Čachticiach. Vo svojich farnostiach propagoval moderné formy hospodárenia, zaoberal sa najmä včelárstvom a ovocinárstvom a usiloval sa o zlepšenie sociálneho postavenia poddaného ľudu. Bol zástancom používania bernolákovčiny, ako úradného a liturgického jazyka. Pričinil sa o zblíženie katolíckych a evanjelických subjektov v procese slovenského národno-zjednocovacieho hnutia, úzko spolupracoval so štúrovcami, od r. 1844 stály člen a prispievateľ Tatrína. Pôvodne predložil návrh na prijatie bernolákovčiny za národný spisovný jazyk, neskôr sa tejto myšlienky vzdal a stotožnil sa s programom štúrovcov.

2.2.2 Technická infraštruktúra

Energetické siete

Elektrifikácie obce Maršová-Rašov siaha do roku 1938, keď bola schválená obecným zastupiteľstvom. Zásobovanie obce sa uskutočňuje z nadradenej energetickej sústavy 22 kV vedením. Toto je napojené na 3 distribučné trafostanice (DTS). Samotný distribučný rozvod je prevedený vzdušným vedením. Pripojenie vzdušného vedenia je cez rozpojovacie istiacie skrine typu VRIS I, II.

Rozvod verejného osvetlenia je vzdušným vedením na betónových stĺpoch spoločne s rozvodom nízkeho napätia a je namontované na výložníkoch s výbojkovými svietidlami so zdrojmi 70 W. Pre osvetlenie je vedený samostatný Al vodič. Svietidlá sú umiestnené na betónových stĺpoch, umiestnených pozdĺž miestnych komunikácií. Zapínanie osvetlenia je z rozvádzačov verejného osvetlenia. Celkovo je v obci umiestnených 50 svetelných bodov zapojených v dvoch okruhoch – jeden pre Maršovú a druhý pre Rašov.

Telekomunikácie

Obec je napojená na uzlovú ústredňu Žilina 041. Rozvod z automatickej telefónnej ústredne je vykonaný káblovým vedením až po účastnícke rozvádzače, z ktorých podľa lokálnych možností sú linky vedené priamo k účastníkom buď zemným, alebo vzdušným závesným káblom. V súčasnosti je na pevnú linku v obci napojených 140 účastníckych staníc.

Z mobilných sietí je možný príjem signálu v súčasnosti oboch mobilných operátorov tj. Orange i T-Mobile.

Od 1. januára 2004 bola v obci daná do prevádzky aj káblová televízia. Jej dodávateľom a správcom je firma TES – Ing. Pilátik Karol zo Žiliny a v súčasnosti za veľmi výhodných cenových podmienok je v rámci nej distribuovaných 15 programov. V budúcnosti je možné uvažovať aj o zriadení obecného kanála.

Vodovod

Výstavba vodovodu sa uskutočňovala v rokoch 1998 – 2002. Samotná jeho výstavba bola rozdelená do troch etáp. Jeho dĺžka je 5 212 m a napojený je na vodný zdroj v Predmieri. Viacero domácností má aj po vybudovaní vodovodu vlastné studne, ktoré sú zdrojom pitnej i úžitkovej vody. Hladina vody v nich je však nestála a niektoré studne najmä v období sucha nemajú dostatok vody a niektoré aj vysychňajú. V dôsledku toho sú vlastníci nútení sa napojiť na obecný vodovod.

Kanalizácia

Nie je zatiaľ vybudovaná. Vhodné by bolo združenie investičných prostriedkov Maršovej – Rašova a okolitých obcí – Predmier, Jablonové, Súľov – Hradná s vybudovaním čističky odpadových vôd v priestoroch katastrálneho územia obce Maršová – Rašov. Jej realizácia je však zatiaľ len v štádiu úvah. Preto dohovor obcí, vypracovanie projektovej dokumentácie i samotná jej realizácia nesporne patrí k jej nastávajúcim prioritám.

Plynofikácia

K plynofikácii obce sa pristúpilo v r. 1989 a dokončená bola v r. 2002, takže v súčasnosti je napojených na plyn cca 90 % domácností. Zásobovanie sa uskutočňuje z VVTL plynovodu cez regulačnú stanicu v Predmieri. Jednotlivé objekty sú zásobované stredotlakovými prípojkami plynu cez domové regulátory plynu.

2.2.3 Skládky a komunálny odpad

Vývoz komunálneho odpadu zabezpečuje žilinská firma T+T a.s. dva krát mesačne. Obec má skládku na vlastnom katastrálnom území – skládka Mikšová. V obci funguje aj čiastočný separovaný zber zameraný na sklo a plasty. Kontajnery na uvedené komodity sú umiestnené na štyroch miestach v obci, pričom odvoz zabezpečuje uvedená žilinská firma. Obec zabezpečuje aj zber nebezpečného odpadu.

2.3 Analýza hospodárstva

2.3.1 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

V rámci katastrálneho územia obce pripadá na poľnohospodársku pôdu: 353,2 ha. Z toho pripadá na:

- ornú pôdu 173,0 ha
- trvalý trávny porast 167,1 ha
- záhrady a ovoc. sady 13,1 ha

Zvyšok 607,9 ha pripadá na nepoľnohospodársku pôdu a to:

- lesy 470,1 ha
- vodné plochy 0,3 ha
- zastavaná plocha a nádvorcia 0,7 ha
- ostatná plocha 136,8 ha

Obyvatelia obce sa tradične zaoberali poľnohospodárskou výrobou s prevažným zameraním na živočíšnu výrobu, najmä chov dobytka. Pre nedostatok krmiva býval dobytok s výnimkou najtuhších zimných mrazov pod holým nebom, čo neprispievalo k jeho kvalite. Rastlinná výroba sa zameriavala na pestovanie obilnín, zemiakov a oveľa viac než v súčasnosti bolo rozšírené aj pestovanie strukovín, kapusty a konope. Zlom nastal v období socializácie, keď po šesťročnom presvedčovaní o nutnosti zavedenia poľnohospodárskej veľkovýroby boli v Rašove i Maršovej založené v roku 1958 Jednotné roľnícke družstvá. Maloroľníkom bola odobratá pôda, rozorali sa medze a poľnohospodárska pôda bola zlučovaná do honov.

V súčasnosti v rámci poľnohospodárstva obce pôsobí Poľnohospodárske družstvo so sídlom v Predmieri. Zamerané je na rastlinnú výrobu s prevahou pestovania obilnín a krmovín a zo živočíšnej výroby chovajú hovädzí dobytok, ošípané a ovce

Pôda

Z uvedenej celkovej plochy katastra obce pripadá na poľnohospodársku pôdu 36,8 %, z toho takmer polovica na ornú pôdu 49,0 %. Len o niečo menej poľnohospodárskej pôdy - 47,3 % pripadá na trvalé trávne porasty. Z hľadiska pôdných typov vyskytujú sa tu najmä

hnedé lesné pôdy, nívne pôdy a rendziny. Prevažne sa jedná o vhodné pôdy na poľnohospodárske využitie. V poslednom období však dochádza k dost' značnému úbytku poľnohospodárskej pôdy v dôsledku výstavby diaľnice, ale i iných objektov.

Lesy

Na lesy pripadá 48,9 % z celkovej výmery obce. Pôvodné lesy i rastlinstvo sa v dôsledku osídlenia kotliny menilo. Samotná kotlina je odlesnená, lesnaté sú len horské a podhorské časti obce s ňou hraničiace. Rozšírené valastvo a stredoveké hospodárenie v lesoch, ako aj zavádzanie smrekových monokultúr v druhej polovici 18. stor., najmä však v 19. a začiatkom 20. stor. spôsobili zníženie počtu bývalých drevín – buka, jedle a duba.

2.3.2 Priemysel

Priemyselná výroba je v obci priamo zastúpená len firmou Aladin lux s.r.o. zameranou na kovovýrobu – výroba lustrov.

Stavebníctvo reprezentujú súkromní podnikatelia pôsobiaci prostredníctvom živnosti. Okrem nich tu majú prevádzky dvaja stolári zameriavajúci sa na výrobu nábytku. Značná časť živnostníkov sa však zaoberá viacerými činnosťami.

2.3.3 Doprava

Obec Maršová – Rašov je prostredníctvom cesty III. triedy č. 06165 v celkovej dĺžke 1,9 km napojená na štátnu cestu I. triedy č. 61 spájajúcej Žilinu s Bratislavou, ktorá je súčasťou medzinárodnej cestnej siete označenej ako E 50/E 75. Územím obce prechádza v dĺžke 3,0 km. V blízkej budúcnosti prostredníctvom privádzačov bude mať obec napojenie aj na diaľnicu D – 61. Obec má aj 4,7 km miestnych bezprašných komunikácií. Na nich sa nachádzajú 4 mostné objekty a jedna lávka.

Dopravnú obsluhu obce zabezpečuje SAD Žilina, prevádzkareň Bytča prostredníctvom jednej autobusovej linky, ktorá spája obec s mestami Bytča a Považská Bystrica. Na linke v pracovných dňoch premáva 23 spojov, v nedeľu a sviatok len 6 spojov a v sobotu o 3 viac v smere na Bytču a v smere na Považskú Bystricu 14 spojov v pracovných dňoch, 5 spojov v nedeľu a sviatok a v sobotu o 2 viac. V obci sa nachádzajú 4 autobusové zastávky.

Obec nemá priame napojenie na železničnú sieť, takže cestujúci sú nútení využívať zastávky v susedných obciach Predmier, resp. Plevník – Drienové, ktorými prechádza trať celoštátneho významu č. 120 Bratislava – Žilina. V smere na Považskú Bystricu v súčasnosti premáva 13 vlakových spojov v pracovných dňoch a 11 spojov v dňoch pracovného pokoja. Rovnaký počet spojov premáva aj v opačnom smere na okresné mesto Bytča s pokračovaním na Žilinu. Rýchlikové spoje premávajú len zo staníc v Žiline, resp. Považskej Bystrice, pričom niektoré zastavujú aj v okresnom meste Bytča.

2.3.4 Finančný sektor

Vzhľadom na veľkosť finančného trhu obce nie je finančný sektor zastúpený. Obec v súčasnosti nepociťuje akútnu potrebu jeho vzniku. Za úvahu by stálo zriadenie bankomatu.

2.3.5 Cestovný ruch

Cestovný ruch ako významný socio-ekonomický fenomén súčasnej doby výraznou mierou by sa mohol podieľať na rozvoji obce i regiónu. Vzhľadom na existujúce trendy rozvoja cestovného ruchu možno rozvoj obce orientovať na ponuku intenzívnych zážitkov, na ponuku priestoru vzájomných sociálnych kontaktov, sebaurčenia a seberealizácie v kooperácii s potenciálom cestovného ruchu a ľudskými zdrojmi v obci.

Pri charakterizovaní cestovného ruchu a potenciálu cestovného ruchu v obci Maršová - Rašov vychádzame z histórie i súčasnosti obce, ako aj jej prírodných daností. Cestovný ruch možno orientovať na využívanie prírodného potenciálu obce, možnosti jeho prezentácie, rozvoj ekologicky málo záťažových foriem cestovného ruchu v obci a jej okolí, ktoré sú atraktívne pre návštevníka. Významným faktorom, ktorý v podstatnej miere môže ovplyvniť rozvoj obce v oblasti cestovného ruchu je zrušenie vojenského priestoru a jeho vrátenie civilnému sektoru.

Primárna ponuka obce je zastúpená prírodnými danosťami a existujúcim prostredím podhoria Strážovských vrchov a Javorníkov, ale najmä blízkosťou atraktívnych štátnych prírodných rezervácií (ŠPR) Súľovské skaly a Manínska tiesňava. Zvlášť cennou pre cestovný ruch a turistiku by mohla byť dolina Rašovského potoka, ktorá bola v roku 1952 zabraná ako vojenský priestor. V prípade jej vrátenia civilnému sektoru by ňou mohla viesť významná turistická cesta priamo spájajúca obec s oboma vyššie spomínanými ŠPR.

Obec a jej okolie poskytujú vhodné podmienky na turistiku a cykloturistiku. Jedná sa o atraktívne prostredie pre rozvoj nie príliš namáhavých foriem turistiky. Reliéf terénu je pomerne málo až stredne náročný na cyklistické túry i turistiku samotnú. Existuje tu sieť značených ale i neznačených turistických a cyklistických chodníkov. Územím obce prechádza Vážska cyklomagistrála. Cykloputovanie je možné spestriť v spojení s „Matúšovým kráľovstvom“ o výlety na okolité hrady – Súľovský, Hričovský, Považský, ale i vzdialenejšie Lietavský, Starý hrad, resp. Strečno a zámky – Bytčiansky, Budatínsky a Kuneradský. Popri hradoch a zámkoch lákavé sú aj cyklociele sedlá Pastúch a Roháčske sedlo v Súľovských vrchoch, poprípade vzdialenejší vrchol Veľkého Javorníka (1971 m). Významné je aj prepojenie na cyklotrasy v Českej republike. Pri vybudovaní ubytovacích kapacít v obci bude možné obohatiť tento typ turistiky o 3 – 5 denný cyklopobyt.

Z kultúrnych pamiatok prevažujú sakrálne objekty. V Maršovej sa nachádza klasicistická kaplnka sv. Kríža s priestormi krypty z roku 1845, postavená na spôsob antického chrámu. V strede obce Rašov sa nachádza klasicistická murovaná zvonica z 1. polovice 19. stor. Obec má i prícestnú kaplnku z konca 18. stor. Z poslednej tretiny 19. stor. pochádza aj pseudogotický kaštieľ – kúria. Jeho súčasťou je aj lipová aleja s 24 ks lipy malolistej. Stromy majú 100 – 200 rokov a obvody ich kmeňa sa pohybujú od 142 do 353 cm. V r. 1967 bol do zoznamu kultúrnych pamiatok zapísaný aj vrch Hradište (602 m).

K novším stavbám patrí Dom cirkevných obradov, dostavaný v r. 1995.

Miestny kultúrny dom zastrešuje mnohé kultúrno – spoločenské podujatia v obci.

Hypoturistika ako element rozvoja agroturistiky môže vo významnej miere zatraktívniť obec i jej širšie okolie. Avšak všeobecná dostupnosť a kvalita poskytovaných služieb v danej

lokalite zatiaľ absentuje. V ponuke by malo byť zahrnuté ubytovanie, stravovanie, jazda na koni, ako aj rozšírená ponuka na víkendové, resp. prázdninové pobyty.

V rámci katastra obce existuje možnosť rybolovu na rieke Váh, aj na Rašovskom potoku ako aj bývalých štrkových bagroviskách. Možnosť rybolovu existuje nielen pre členov Slovenského rybárskeho zväzu, ale aj pre potenciálnych účastníkov cestovného ruchu v dôsledku možnosti zakúpenia si jednorazových rybárskych lístkov tzv. hosťovačiek. Rybárske revíry tak môžu obohatiť ponuku cestovného ruchu. Treba však konštatovať, že aktivity rybárčenia orientujúce sa na návštevníkov zatiaľ neexistujú.

Sekundárna ponuka cestovného ruchu predstavuje služby a aktivity, ktoré sa na riešenom území v rámci cestovného ruchu nachádzajú a nadväzujú tak na primárnu ponuku a dotvárajú tak komplexný balík cestovného ruchu. Obec zatiaľ nedisponuje ubytovacími zariadeniami. Podobne neexistujú ani možnosti stravovania. Uvedené nedostatky súčasne vytvárajú priestor na ich postupné budovanie, bez čoho nie je ani ďalší rozvoj v oblasti cestovného ruchu mysliteľný.

Nevyhnutným predpokladom pre rozvoj cestovného ruchu sú doplnkové služby orientované na športové vyžitie a relax, ale aj na obchodnú sieť zaujímavú pre návštevníka. Pri plánovaní rozvoja územia bude potrebné vyvinúť maximálne úsilie a podporu pre rozvoj uvedených služieb v obci.

Športovým aktivitám slúžia priestory ihriska

2.3.6 Iné aktivity

Oblasť služieb je zastúpená len:

- predajňou potravín a zmiešaného tovaru COOP Jednota Žilina, spotrebné družstvo
- Bistrom u Paľa
- Pohostinstvom

3 SAMOSPRÁVA

Obec Maršová – Rašov je samostatný samosprávny celok Slovenskej republiky, združujúci osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnická osoba, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a vlastnými príjmami. Má právo na vlastné symboly ku ktorým patria: erb obce, vlajka obce a pečať obce. Symboly obce sú zapísané v Heraldickom registri Slovenskej republiky pod signatúrou M-96/04.

Erb obce je v nasledovnej podobe: V modrom štíte na striebornej pažiti na zlatom tróne sediaci zlatou uzatvorenou korunou korunovaný kráľ v zlatom rúchu a červenom plášti, držiaci zlaté insígnie – pravicom zemské jablko, ľavicou žezlo; po jeho bokoch dvaja vojaci v zlatých čiapkách, strieborných, zlato prepásaných blúzach, červených nohaviciach a zlatých čizmách, obaja držiaci šikmo pred sebou strieborné šable, pravý ľavicou, ľavý pravicom.

Vlajka obce pozostáva z ôsmich pozdĺžnych pruhov vo farbách modrej, žltej, bielej, červenej, modrej, žltej, bielej a červenej. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Vykonávateľom samosprávnej funkcie je obecný úrad v Maršovej – Rašove. Z hľadiska počtu obyvateľov nie je úrad rozčlenený na samostatné oddelenia. Organizačná štruktúra pozostáva z kancelárie starostu a sekretariátu, ktorí zabezpečujú styk s verejnosťou a reprezentujú obec. Profesionálne výkon samosprávy zabezpečujú okrem starostu, administratívna pracovníčka, ekonómka a na čiastočný úväzok obecný kontrolór. Uvedené zabezpečenie výkonu obecného úradu je vzhľadom k spomínanej veľkosti obce postačujúci. Určité rezervy sú v profesionálnom raste pracovníkov a v potrebe samovzdelávania.

Systém participácie občanov na rozhodovacej úrovni je zabezpečovaný prostredníctvom obecného zastupiteľstva a jeho komisií. Obecné zastupiteľstvo má 7 poslancov, pričom jeden z nich je poverený zastupovaním starostu. Pri zastupiteľstve pracuje 5 odborných komisií a to:

- výstavby a územného plánovania
- finančná
- vzdelávania, školstva, kultúry a športu
- verejného poriadku a životného prostredia
- sociálna

Kompetencie vyplývajúce zo zákona č. 461/2001 Z.z. o presune kompetencií na samosprávne orgány obec nedelegovala na Spoločný obecný úrad a vykonáva ich sama.

V zmysle uvedeného zákona prešli do pôsobnosti obce aj kompetencie týkajúce sa miestnej materskej školy.

3.1 Komunikácia v obci

Tok šírenia informácií medzi občanmi, vzájomná komunikácia s obecným úradom, zastupiteľstvom a starostom obce môže získať novú, lepšiu úroveň aktualizáciou a dopĺňaním obecného informačného portálu, ako aj jeho väčším využívaním, čo súvisí aj s rozšírením vybavenia domácností počítačovou technikou a zavádzaním internetu do domácností. Tým môže vzniknúť komunikačný uzol, ktorý bude monitorovať život v obci, nabádať k občianskej diskusii a uľahčí obojsmerný prístup k informáciám. Uverejňovaním rokovaní

samosprávy a zverejňovaním dlhodobých zámerov a rozvojových plánov obce sa zamedzí podozreniam z korupcie a umožní občanom aktívnejšie sa zapájať do rozhodovania o budúcnosti obce.

Možno predpokladať, že do aktualizácie internetovej stránky sa budú zapájať najmä mladšie vekové kategórie, čo výrazným spôsobom prispeje k ich väčšej angažovanosti vo veciach verejných a obecných problémov a záujmov.

Redakčnú radu obecného informačného portálu by mali tvoriť zástupcovia všetkých záujmových skupín v obci.

3.2 Majetok obce

Objekty vo vlastníctve obce Maršová - Rašov

Obec vlastní budovu kultúrneho domu, ktorá je súčasne sídlom obecného úradu a sú v nej aj zrekonštruované priestory pre športové aktivity, najmä pre futbalový klub obce, 20 bytový dom, hasičskú zbrojnicu, Dom cirkevných obradov, materskú školu, 4 autobusové zastávky, 2 cintoríny a komplexne spravuje celú verejnú technickú infraštruktúru.

Vo vlastníctve obce sú aj viaceré neucelené plochy, orná pôda i lesy.

Prevažnú časť majetku obce tvorí investičný majetok ktorý činil k 31. 8. 2006 **56 470 035 Sk.**

Rozpočet obce k uvedenému dátumu bol nasledovný:

- príjmy 5 151 285 Sk
- výdavky 4 383 431 Sk

Obec má dobrú platobnú schopnosť a je finančne úplne stabilná.

4 SWOT analýza

Pre vytvorenie stratégie usmernenia budúceho vývoj obce je dôležité prezentovať výsledky sociálnej a ekonomickej analýzy obce formou SWOT analýza je metóda, ktorá umožňuje získať názor na slabé a silné stránky obce. Pôvodne anglický výraz sa už považuje za zdomácnený aj na Slovensku a je skratkou štyroch anglických slov a to: S – strengths (silné stránky), W – weaknesses (slabé stránky), O – opportunities (príležitosti, možnosti), T – threats (ohrozenia).

Jej vykonanie umožňuje urobiť prehľad možností, ktoré má príslušná obec pre svoj ďalší rozvoj a súčasne ohrozenia, ktoré môžu rozvoju zabrániť. Zatiaľ čo analýza silných a slabých stránok poskytuje prehľad o vnútorných fenoménoch obce, príležitosti a ohrozenia sa zameriavajú popri vnútorných aj na vonkajšie fenomény, resp. faktory, ktoré by mali vplyv na celkový výsledok.

Svojim usporiadaním silné – slabé stránky, príležitosti – ohrozenia, tvoria podstatu úvah, ktoré sú potrebné pri formulovaní stratégie budúceho vývoja obce, ako zachovať alebo rozvíjať jej silné stránky, ako odstraňovať respektíve eliminovať slabé stránky, ktoré z budúcich príležitostí možno využiť pre jej ďalší rozvoj a akými aktivitami možno čeliť očakávaným ohrozeniam jej ďalšieho vývoja.

SWOT analýzu sme usporiadali nasledovne:

Silné stránky

- potenciál pre aktivity v prírode – turistika, cykloturistika, športová streľba, jazdectvo na koni, poľovníctvo, rybolov, vodáctvo
- výhodná poloha k štátnej ceste I/61 (Bratislava – Žilina) i budovanej diaľnici D1
- blízkosť Javorníkov a CHKO Strážovské vrchy, a turisticky zvlášť atraktívnych štátnych prírodných rezervácií – Súľovské skaly a Manínska tiesňava
- vhodné podmienky pre rozvoj agroturistiky a vidieckej turistiky
- vysoké percento obyvateľov v produktívnom veku
- priaznivá veková štruktúra obyvateľstva
- zruční pracovití obyvatelia, dostatok pracovnej sily
- prítomnosť podnikateľských subjektov, resp. živnostníkov
- vlastný kultúrny dom s množstvom kultúrnych podujatí
- vlastné futbalové ihrisko a dva asfaltové tenisové kurty
- organizovanie rôznych športových súťaží
- relatívna bezpečnosť, nízka, alebo žiadna kriminalita
- obec má vodovod a je plne plynofikovaná a elektrifikovaná
- vybudovaná telekomunikačná infraštruktúra vrátane káblovej televízie
- vybudovaný systém zberu komunálneho odpadu a zabezpečený separovaný zber a zber nebezpečného odpadu
- dobre fungujúci obecný rozhlas
- obec má vlastný informačný portál-web stránku

Slabé stránky

- turisticky najatraktívnejšia časť katastra obce je neprístupná v dôsledku jej zabratia pre vojenské účely
- úzky sortiment služieb a atrakcií pre turistov
- pomalé rozvíjanie malého stredného podnikania a nedostatok pracovných príležitostí
- nedobudovaná infraštruktúra – kanalizácia, chodníky pre peších
- nedostatok finančných zdrojov na realizáciu investičných zámerov
- nízka kúpyschopnosť domáceho obyvateľstva
- komplikované vlastnícke vzťahy
- malý investičný potenciál obyvateľov
- malá propagácia obce – upútavky na hlavnej komunikácii,
- absentuje spoločná propagácia s okolitými obcami, resp. regióna Horného Považia
- absencia zariadenia sociálnej starostlivosti
- prevažná časť aktívneho obyvateľstva odchádza za prácou – úbytok odborníkov
- chýba jednoduché a lacné ubytovanie na súkromí
- malý počet malých a stredných podnikov, resp. prevádzok živnostníkov
- chýbajú zručnosti napr. v príprave kvalitných projektov pre uchádzanie sa o finančnú pomoc, jazykové znalosti a pod.

Príležitosti

- návrat tradičnej výroby a remesiel založených na miestnych surovinách a zručnostiach
- možnosti rozvoja služieb
- vytvorenie ekonomických, legislatívnych a organizačných predpokladov pre rozvoj bytovej a technickej infraštruktúry
- zrušenie vojenského priestoru, jeho prinavrátenie civilnému sektoru a využitie na rozvoj cestovného ruchu
- dostatočné plochy pre rozvoj IBV, resp. obecných bytoviek v rámci intravilánu obce
- dostatok drevnej hmoty – značnú časť katastra pokrývajú lesy, a biomasy na jej využitie a spracovanie
- využívanie podpory štrukturálnych fondov EÚ
- zlepšenie prístupu malých a stredných podnikateľov k informačným technológiám a finančným zdrojom pre podnikanie
- rozvoj subjektov a sietí poskytujúcich ekonomické, právne, poradenské a vzdelávacie služby
- vytváranie partnerstiev – podnikatelia, mimovládne organizácie, samospráva, štátna správa pri riešení problematiky rozvoja obce a regiónu

Ohrozenia

- neochota ministerstva obrany uvoľniť zabraný vojenský priestor
- odchod ľudí najmä s vyšším vzdelaním do ekonomicky silnejších oblastí, resp. iných krajín
- silnejúca konkurencia na domacom i zahraničnom trhu
- pomerne často sa meniacia legislatíva – daňová, úverová, odvodová
- pretrvávajúce sťažené podmienky pre začiatok podnikania, pre ich počiatočnú, rozbehovú fázu
- nízka využiteľnosť pracovnej sily na území obce
- potreba riešenia vlastníckych práv pri investíciách spoločného záujmu
- zložitosť usporiadania vlastníckych vzťahov
- nedostatok finančných zdrojov na dobudovanie, obnovu a údržbu infraštruktúry, záchranu kultúrnych a historických pamiatok, ako aj propagáciu, reklamu a marketingové aktivity

5 STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA OBCE

Stratégia rozvoja obce vychádza z komplexnej analýzy územia, demografických a sídelných pomerov, infraštruktúry a hospodársko – sociálnej situácie, SWOT analýzy ako aj ďalších faktografických údajov. SWOT analýza mala za cieľ podrobné zhodnotenie situácie v obci, ako aj vonkajších vplyvov prostredia na obec. Predstavuje východisko pre stanovenie si strategických cieľov budúceho rozvoja obce. Strategické ciele vychádzajú z využitia silných stránok a snažia sa zabrániť prehlbovaniu nepriaznivých faktorov uvedených v slabých stránkach, pričom súčasne umožnia využiť zadané príležitosti a navrhnuť také rozvojové projekty, ktoré budú zohľadňovať aj vymenované ohrozenia v SWOT analýze.

Stanovenie si globálneho a strategických cieľov v procese tvorby rozvojového programu je zvlášť dôležité, pretože vytvárajú základný rámec rozvojových priorít obce a súčasne rámec pre definovanie jednotlivých zámerov. V praxi to znamená, že zatiaľ čo strategické ciele počas platnosti tohoto dokumentu by mali ostať stabilné a obec by ich mala používať ako smernicu pre realizáciu len tých zámerov, ktoré sú s nimi kompatibilné; jednotlivé zámery spadajúce pod jednotlivé strategické ciele sú flexibilné a teda ich možno upravovať a dopĺňať. Pod každý strategický cieľ sú zahrnuté priority investičného i neinvestičného charakteru.

V prípade, že obec pocíti potrebu predefinovania, resp. zmeny strategických cieľov, nastane čas na prehodnotenie celého plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja.

Globálny cieľ a strategické ciele majú svoju dlhodobú platnosť, pričom ich naplnenie je zárukou budúcej rozvinutej a prosperujúcej obce a jej obyvateľov.

Globálny cieľ rozvoja obce:

**KOMPLEXNÁ PREMENA OBCE MARŠOVÁ - RAŠOV V INTENCIÁCH
SÚČASNEJ POTREBY A BUDÚCEJ PROSPERITY OBCE.**

Strategické ciele rozvoja obce:

1. **Uskutočniť komplexnú revitalizáciu obce pri maximálnom využití finančných zdrojov zo Štrukturálnych fondov a iniciatív Európskej únie, zo zdrojov štátneho rozpočtu a z vytváraných vlastných príjmov.**
2. **Zabezpečiť podmienky pre uplatnenie sa na miestnom trhu práce a realizovať aktivity zvyšujúce domácu zamestnanosť.**
3. **Zhodnotiť prírodné danosti obce rozvojom cestovného ruchu, kultúry, športu a rekreácie.**
4. **Rozvinúť všestrannú aktivitu komunity obce vo všetkých oblastiach spoločenského života na základe spolupráce a vytvárania partnerstiev.**
5. **Vytvárať priestor na vzostup spoločenského povedomia prístupom k informáciám, celoživotnému vzdelávaniu a informačným technológiám.**

Vychádzajúc z uvedených skutočností a vyššie uvedených a stanovených strategických cieľov treba v nasledujúcich 10 – 15 rokoch uskutočniť nasledovné zámery a aktivity:

Cieľ č. 1 : Uskutočniť komplexnú revitalizáciu obce pri maximálnom využití finančných zdrojov zo Štrukturálnych fondov a iniciatív Európskej únie, zo zdrojov štátneho rozpočtu a z vytváraných vlastných príjmov.

Zámer: Obnova a komplexná revitalizácia obce s dôrazom na infraštruktúru, rozvoj cestovného ruchu a ochranu životného prostredia

Aktivity:

- V súvislosti s profesionalizáciou slovenskej armády, ale aj zmeny obranných paktov Varšavská zmluva – NATO rokovať s Ministerstvom obrany o zrušení vojenského priestoru v údolí Rašovského potoka, ktorý bol zabraný v katastrálnom území obce a jeho postupné využitie na cestovný ruch.
- Zabezpečiť vypracovanie a schválenie územno plánovacej dokumentácie s návrhom na revitalizáciu centrálnej časti obce, lokalít pre komplexnú a individuálne bytovú výstavbu a rekreačno – športového areálu so zameraním na turistiku, agroturistiku a športy.
- Vypracovať projekty a vybudovať kanalizačnú sieť na odvedenie komunálnych odpadových vôd ako aj vybudovanie čistiarne odpadových vôd (lokalita Maršová) – ich realizáciu zabezpečiť v spolupráci s okolitými obcami Súľov – Hradná, Súľov, Jablonové, Predmier.
- Revitalizácia centrálnej časti obce s podpornými prvkami – parkovacie plochy, lavičky, stojany na bicykle, informačné tabule, obecná zeleň.
- Vytváranie podmienok pre vybudovanie rodinného zázemia, najmä bytovou výstavbou a postupnou prípravou pozemkov pre individuálnu bytovú výstavbu.
- Dobudovať chodníky pre peších.
- Vybudovať detské ihrisko mimo areálu materskej školy.
- Rekonštrukcia a údržba budov v správe obce so zameraním sa na materskú školu – výmena okien, zateplenie, rekonštrukcia oplatenia, ohradenie vodného zdroja a obnova exteriéru s vybudovaním dopravného ihriska.
- Rekonštrukcia obecného rozhlasu vrátane novej ústredne a reproduktorov.
- Zabezpečiť zriadenie odbočovacieho pruhu na štátnej ceste č. I./61 zo smeru Považská Bystrica - Bytča smerom na Rašov za účelom zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky a rekonštrukciu miestnych komunikácií, vrátane lávok a mostov.
- Vybudovať dom sociálnych služieb..
- Rekonštrukcia autobusových zastávok
- Zriadenie centrálného kompostoviska pre obec.
- Zvýšenie podielu separácie tuhého komunálneho odpadu

Cieľ č. 2 Zabezpečiť podmienky pre uplatnenie sa na miestnom trhu práce a realizovať aktivity zvyšujúce domácu zamestnanosť.

Zámer: Podpora tvorby pracovných príležitostí

Aktivity:

- Vytvárať podmienky pre zriadenie nových pracovných príležitostí v tradičných i menej tradičných vidieckych sektoroch.
- Vysporiadať pozemky v cielených lokalitách a dobudovať inžinierske siete.
- Tvorba investičných lokalít a ich prezentácia potenciálnym investorom.

- Podpora využitia možností poskytovaných Európskou úniou na tvorbu pracovných príležitostí a podnikateľských aktivít.
- Vytvoriť poradenské a informačné centrum za účelom skvalitnenia toku informácií medzi verejným, podnikateľským a samosprávnym sektorom.
- Podpora rozvoja malopodnikateľského sektoru ako formy samozamestnania.
- Podpora podnikov na spracovanie dreva a drevného odpadu.
- Výroba a predaj remeselných suvenírov a predmetov.

Cieľ č. 3 Zhodnotiť prírodné danosti obce rozvojom cestovného ruchu, kultúry, športu a rekreácie.

Zámer: Vytvoriť podmienky pre rozvoj cestovného ruchu a ďalší rozvoj kultúry, športu a rekreácie

Aktivity:

- V prípade zrušenia vojenského priestoru v údolí Rašovského potoka zhodnotiť skutkový stav a vypracovať projekt postupnej revitalizácie daného priestoru s jeho využitím ako turisticko – rekreačnej oblasti, slúžiacej rozvoju cestovného ruchu.
- Obnova a rekonštrukcia historických objektov.
- Podpora rozšírenia služieb pre potreby cestovného ruchu – ubytovanie, stravovanie, obchodná sieť.
- Dobudovanie značenia turistických a náučných chodníkov a cyklotrás v intraviláne i extraviláne obce a ich napojenie na turistické chodníky a cyklotrasy v rámci širšieho regiónu Považia v nadväznosti na regióny Kysúc, Hornej Nitry i Českej republiky.
- Podpora rodinných fariem ako základní pre agroturistiku.
- Renesancia a podpora tradičných ľudových prejavov a remesiel, podpora a vytváranie remeselníckych a poľnohospodárskych dvorov s náväznosťou na agroturistiku.
- Rekonštrukcia lesných ciest.
- Osadenie turistickej informačnej tabule.
- Podieľať sa na propagácii obce v rámci informačného centra zriadeného v spolupráci s okolitými obcami.
- Pokračovanie a podpora kultúrnych tradícií speváckych a folklórnych vystúpení a festivalov, ako aj miestnych zvykov a obyčají.
- Podpora prestavby neobývaných rodinných domov v obci a ich využívanie pre aktivity cestovného ruchu.
- Podpora existujúcich športových klubov a podpora vzniku nových klubov ako aj športových aktivít pre dievčatá.
- Organizovanie športových a kultúrno – športových podujatí v obci o pohár starostu obce.
- V prípade uvoľnenia vojenského priestoru a jeho využitia na cestovný ruch vybudovanie vyhliadkovej veže vo vhodnej lokalite Strážovských vrchov.

Cieľ č. 4 Rozvinúť všestrannú aktivitu komunity obce vo všetkých oblastiach spoločenského života na základe spolupráce a vytvárania partnerstiev.

Zámer: Podpora občianskej spoločnosti, rozvíjanie kultúrnych, etnografických a historických tradícií a duchovného života na báze spolupatričnosti, patriotizmu a národnej identity

Aktivity:

- Podpora miestnych záujmových združení a spolkov.
- Zriadenie centra pre ženy.
- Zriadenie klubovne pre mládež s možnosťou prístupu na internet.

- Podpora vytvárania partnerstiev na miestnej, susedskej regionálnej, národnej i medzinárodnej úrovni.
- Zriadenie pamätnej izby Jozefovi Urbanovskému , ako významnej osobnosti obce.
- Vydanie publikácie „Obec Maršová – Rašov.

Cieľ č. 5 Vytvárať priestor na vzostup spoločenského povedomia prístupom k informáciám, celoživotnému vzdelávaniu a informačným technológiám.

Zámer: Podpora vzdelanostnej úrovne obyvateľov podporovaním celoživotného vzdelávania a využívaním informačných technológií

Aktivity:

- Zriadenie obecného kanála káblovej televízie.
- Zlepšenie dostupnosti dátových služieb a aktualizácia internetového portálu obce.
- Zvyšovanie kvalifikácie, adaptability obyvateľov obce prostredníctvom využívania Európskeho sociálneho fondu s cieľom zvýšenia zamestnanosti obyvateľov obce.

6 FINANANČNÉ A ORGANIZAČNÉ OPATRENIA PRE ZABEZPEČENIE IMPLEMENTÁCIE STRATEGICKÝCH CIEĽOV

Zdroje financovania investičných aktivít obce je najvýhodnejšie získavať formou nenávratného finančného príspevku (NFP) zo štrukturálnych fondov Európskej únie (ŠF EÚ). Pre vypracovanie projektov do rôznych opatrení v rámci podpory regionálnej politiky a zvýšenia konkurencieschopnosti regiónov je potrebné pripraviť štúdie realizovateľnosti, usporiadať vlastnícke vzťahy, zabezpečiť technickú dokumentáciu k objektom určeným na rekonštrukciu.

Nie zanedbateľným faktorom k úspešnej realizácii projektu zo ŠF EÚ je potrebné zachovanie dobrej platobnej schopnosti obce, nakoľko tieto zdroje sú založené na princípe refundácie – t.j. obec musí investičné aktivity na určité obdobie financovať z vlastných zdrojov, ktoré sa postupne obci refundujú z príslušného ministerstva, alebo implementačnej agentúry, alebo VÚC. K uvedeným zdrojom je potrebné započítať i finančnú spoluúčasť obce t.j. dofinancovanie projektu z vlastných zdrojov, ktoré nie sú obci refundované.

Typy podpory a grantové schémy na základe ktorých obec môže čerpať z finančných zdrojov ŠF EÚ stanovuje Aktualizácia Národného strategického referenčného rámca (NSRR) Slovenskej republiky (október 2006). Podľa nej strategické priority sú:

- Infraštruktúra a regionálna dostupnosť
- Znalostná ekonomika
- Ľudské zdroje – zamestnanosť, sociálna inklúzia a vzdelávanie
- Technická pomoc

Uvedené priority sa budú implementovať prostredníctvom nasledovných operačných programov z ktorých vyberáme len aktuálne programy pre obec Maršová – Rašov a to:

1. REGIONÁLNY operačný program

Riadiaci orgán (RO) je MVRR SR, sprostredkujúci orgán (SO) – regionálne SO/RO na úrovni NUTS 2, resp. NUTS 3

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
- Infraštruktúra vzdelávania	Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich vzdelávacích zariadení s cieľom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu – materská škola	ERDF
- Infraštruktúra sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately	Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a sociálno - právnej ochrany a sociálnej kurately a obstaranie ich vnútorného zariadenia	ERDF
- Revitalizácia pamiatkového fondu	Revitalizácia a hospodárske využitie pamiatkových objektov v území	ERDF
- Podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity regiónov	Regenerácia sídiel	ERDF
- Infraštruktúra cestovného ruchu	Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu	ERDF
- Technická pomoc		ERDF

2. Operačný program ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Riadiaci orgán (RO) je MŽP SR

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
- Integrovaná ochrana, racionálne využívanie vôd a protipovodňová ochrana	Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd	ERDF/KF
- Ochrana ovzdušia, ozónovej vrstvy	Minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie	ERDF/KF
- Odpadové hospodárstvo	Podpora technológií minimalizujúcich vznik odpadov pri výrobe Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu Odstraňovanie environmentálnych záťaží a uzatváranie a rekultivácia skládok a odpadov	ERDF/KF
- Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny	Infraštruktúra ochrany prírody a krajiny Informačné a propagačné aktivity	ERDF KF
- Technická pomoc		

3. Operačný program DOPRAVA

Riadiaci orgán (RO) je MDPT SR

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
- Rozvoj verejnej osobnej dopravy	Rozvoj železničnej a autobusovej verejnej osobnej dopravy	ERDF
- Technická pomoc		KF

4. Operačný program INFORMATIZÁCIA SPOLOČNOSTI

Riadiaci orgán (RO) je ÚV SR

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
- Zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu		ERDF
- Technická pomoc		ERDF

6. Operačný program

KONKURENCIESCHOPNOSŤ A HOSPODÁRSKY RAST

Riadiaci orgán (RO) je MH SR

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
- Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov Zvyšovanie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu Podpora tvorby pracovných miest prostredníctvom rozvoja podnikania	ERDF ERDF ERDF ERDF
Technická pomoc		ERDF

4 Operačný program ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNA INKLÚZIA

Riadiaci orgán (RO) je MPSVR SR

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
- Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	Podpora programov v oblasti podpory zamestnanosti a riešenia nezamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti Podpora zosúladenia rodinného a pracovného života a starostlivosti o malé deti Budovanie kapacít a zlepšenie kvality verejnej správy a mimovládnych neziskových organizácií	ESF ESF ESF ESF
- Technická pomoc		ESF

Na základe vyhlasovaných výziev bude potrebné zabezpečiť vypracovanie projektovej žiadosti do konkrétneho opatrenia s využitím pripravených materiálov z akčného plánu obce (štúdie, vlastníctvo, výpisy z katastra, technická dokumentácia a pod.)

V súvislosti s investičnými zámermi je potrebné, aby si obec udržiavala dobrú platobnú schopnosť, nakoľko pri hodnotení projektov sa kladie veľký dôraz na finančné zabezpečenie projektu zo strany žiadateľa, resp. schopnosť žiadateľa celý projekt prefinancovať i počas období, kedy treba vyrovnávať záväzky voči dodávateľom a zároveň preklenúť časové obdobie do refundácií faktúr ministerstvom. Na tento účel bude možné čerpať úver z banky, ktorá taktiež bude vyžadovať dobrú platobnú disciplínu.

V rámci administratívneho zabezpečenia plnenia akčného plánu a ďalších strategických plánov, sa ukazuje ako vhodné vytvorenie pracovného miesta projektového manažéra na obecnom úrade, ktorý by sledoval jednotlivé výzvy k predkladaniu projektov, zabezpečoval vypracovanie projektov buď samostatne, alebo v spolupráci s externými pracovníkmi, sledoval plnenie plánov, zabezpečoval ich administráciu a styk s kompetentnými orgánmi a občanmi.

Zásadnými podmienkami pre úspešné posúdenie projektu na získanie finančného príspevku zo ŠF EÚ sú:

- vysporiadanie vlastníckych vzťahov
- schopnosť obce finančne zabezpečiť implementáciu projektu
- dofinancovanie projektu z vlastných zdrojov

Pri realizácii zámerov na úrovni obce a regiónu sa bude v súlade s regionálnou politikou Európskej únie vyžadovať spolupráca a spájanie sa s partnermi, ktorí majú podobné ciele a zámery i keď na ich realizáciu budú používať odlišné prístupy. Pôjde o tzv. verejno-súkromné partnerstvá spájajúce ekonomických partnerov (podnikateľské subjekty) a sociálnych partnerov (zástupcovia občianskych združení a neziskových organizácií) s verejnou správou (samospráva, štátna správa). Spomenuté zoskupenia významnou mierou prispievajú k zvyšovaniu schopnosti obce a regiónu čerpať prostriedky zo štrukturálnych fondov Európskej únie. Partnerstvá sa môžu vytvárať buď účelovo pri realizácii spoločného projektu a po skončení projektu zaniknúť, alebo môžu mať dlhodobý charakter, najmä pri napĺňaní cieľov zameraných na rozvoj širšieho územia (regiónu), resp. spoločného záujmu. Partnerstvo môže fungovať ako zoskupenie fyzických či právnických osôb bez právnej subjektivity na základe zmluvy o spolupráci, alebo ako združenie s právnou subjektivitou. Väčšie projekty či zámery môžu vyžadovať koordináciu viacerých partnerov, či už v rámci spoločného zámeru (horizontálna koordinácia), alebo rôznych úrovní spolupráce alebo financovania projektov (vertikálna koordinácia).

Uvedené zámery a jednotlivé aktivity bude potrebné postupne rozpracovať do koncepčných a programových dokumentov

Je potrebné si uvedomiť, že aj keď ŠF EÚ výrazne napomáhajú rozvoju regiónu či obce, proces získania finančných prostriedkov z týchto fondov je pomerne náročný a zložitý.

PRAMENE

1. Analýza a koncepcia rozvoja cestovného ruchu Žilinského samosprávneho kraja
2. Encyklopédia miest a obcí Slovenska. PS Line, 2005.
3. Metodická príručka pre vypracovanie PHSR samosprávneho kraja. MV RR SR, 2004.
4. Obec Maršová – Rašov. Brožúra vydaná obecným zastupiteľstvom 1995.
5. Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja.
6. Štatistický lexikón obcí Slovenskej republiky.
7. Štatistické materiály Krajskej správy Štatistického úradu SR v Žiline.
8. Výsledky zo sčítania obyvateľov.